

Avdelningen för epidemiologi och sjukdomskontroll

Snabb värdering av sannolikheten för att den svenska djurpopulationen utsätts för smitta med afrikansk svinpest till följd av situationen i Europa med spridning till vildsvin i Ungern

BAKGRUND

Ungerska myndigheter rapporterade den 21 april 2018 ett bekräftat fall av afrikansk svinpest (ASF) på vildsvin i regionen Heves i norra Ungern. ASF förekommer sedan 2014 inom EU och smittan är numera etablerad i vildsvinspopulationen i stora delar av de baltiska länderna och Polen, och förekommer också bland vildsvin i en begränsad del av Tjeckien. ASF har också påvisats i småskaliga grisbesättningar och i några kommersiella grisbesättningar i de baltiska länderna, Polen och Rumänien. ASF introducerades till Georgien 2007 och spreds sedan till flera länder i Kaukasus. I Europa utanför EU har ASF sedan dess rapporterats från Ryssland, Ukraina, Vitryssland och Moldavien. Under 2017 och hittills under 2018 har det noterats en kraftig ökning av antalet fall bland vildsvin i Litauen och Polen. Hittills i år har inga fall av ASF rapporterats bland tama grisar i de baltiska länderna.

Utbrottet i Ungern innebär en fortsatt geografisk spridning av smittan inom vildsvinspopulationen i EU. Huruvida det påvisade fallet i Ungern beror på att smittan förflyttats med hjälp av människor, eller på att smittan spridit sig inom vildsvinspopulationen mellan länderna, är inte klarlagt. De ungerska myndigheterna anger dock att den mest troliga smittkällan är kontaminerat matavfall som förts in i området av utländska industriarbetare. Hittills har inga rapporter om utbrott på vildsvin kommit från områden mellan det nu rapporterade fallet och övriga områden i östra Europa som man vet är smittade.

Det är känt att Ungern exporterar levande vildsvin till andra EU-länder, framför allt Spanien och Frankrike, och detta utgör en viktig potentiell spridningsväg.

**SANNOLIKHET ATT SVENSKA TAMGRISAR ELLER VILDSVIN UTSÄTTS FÖR
AFRIKANSK SVINPEST TILL FÖLJD AV SITUATIONEN I EUROPA MED SPRIDNING
TILL UNGERN**

Införsel av levande grisar, embryon eller galtsperma från Baltikum och Centraleuropa inklusive Ungern har inte förekommit under 2017 eller första kvartalet 2018.

Direkt invandring av smittade vildsvin till Sverige förhindras av Sveriges vattengräns och vildsvinens utbredning.

Transitering genom vägtransport av danska grisar genom Sverige för vidare transport till framför allt Polen och Ryssland har förekommit under 2017.

Omfattningen av transiteringen var knappt 1200 grisar till Polen och ca 200 till Ryssland.

Hittills under 2018 har inga grisar transiterats genom Sverige.

Indirekt smittspridning med personer, utrustning, kläder och skor skulle kunna ske via t.ex. jägare och lantbruksarbetare. Jaktresor till Centraleuropa och Baltikum förekommer och smittskyddsmedvetenheten bedöms vara varierande bland arrangörer och jägare. Myndigheterna har därför genomfört aktiviteter för att höja smittskyddsmedvetenheten och beredskapen för ASF i jägarkåren, och dessa har intensifierats under senare tid.

Lantbruksarbetare från Centraleuropa och Baltikum förekommer i Sverige men deras antal eller hur många av dem som har kontakt med grisar har inte kunnat uppskattas med säkerhet. Dock är det känt från en nyligen gjord studie att en stor andel (8-40 % beroende på produktionsform och geografiskt läge) av svenska grisbesättningar har utländsk arbetskraft som har griskontakt i hemlandet.

Införsel av djurprodukter och livsmedel är tillåtet från länder inom EU. Vid misstanke om eller konstaterad allvarlig smitta kan införsel förbjudas från en region eller ett land. Med tanke på det förhållandevis begränsade antalet utbrott i kommersiella grisbesättningar i smittade länder i Europa bedöms det inte troligt att kommersiella fläskprodukter skulle innehålla ASF-virus. Privat införsel av köttprodukter från vildsvin och hushållsgrisar från regionen kan dock utgöra en risk.

Mot bakgrund av tillgänglig information gör SVA följande bedömning:

Sannolikheten att den svenska tamgrispopulationen utsätts för afrikansk svinpest till följd av situationen i Europa med spridning till Ungern bedöms som mycket låg.

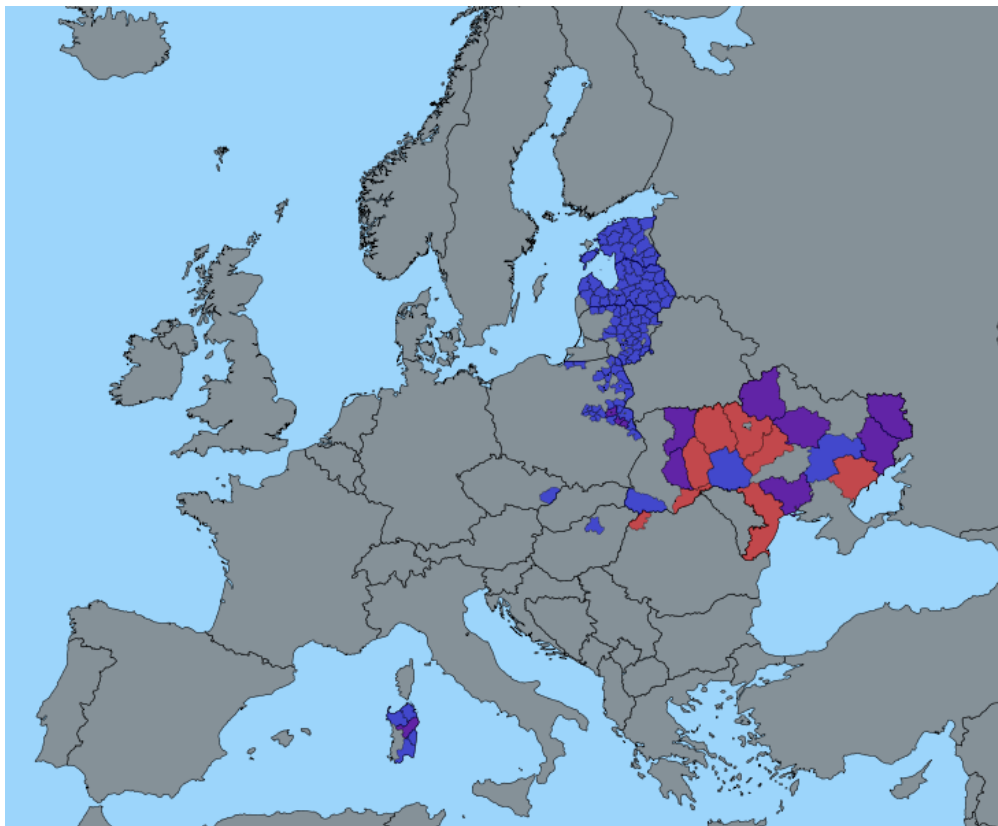
Sannolikheten att den svenska vildsvinspopulationen utsätts för afrikansk svinpest till följd av situationen i Europa med spridning till Ungern bedöms som låg.

Osäkerheten i denna värdering är medelhög. Nivån av osäkerhet är bedömd utifrån kvaliteten på de uppgifter som funnits tillgängliga för värderingen.

Definitioner på de termer som används vid sannolikhetsvärderingen:

- Försumbar – så ovanligt att det saknar betydelse
- Mycket låg – mycket ovanligt, men kan inte uteslutas
- Låg – sällan, men förekommer
- Medelhög – förekommer ibland
- Hög – förekommer ofta
- Mycket hög – förekommer nästan alltid

Statens veterinärmedicinska anstalt följer situationen i regionen och bedömer när det finns behov av en ny värdering av sannolikheten för att den svenska djurpopulationen utsätts för smitta med afrikansk svinpest.

Lokalisationen av det bekräftade fallet av afrikansk svinpest på vildsvin i Ungern (på regionnivå) i förhållande till övriga fall i Europa under 2018. Rött = tamgris, blått = vildsvin.

Källa: ADNS